

1

До спеціалізованої
вченої ради ДФ 41.884.082

ВІДГУК

**офіційного опонента – кандидата юридичних наук, професора
Йосифовича Данила Ігоровича на дисертацію Голинської Людмили
Олександрівни «Правові та організаційні засади професійного навчання
поліцейських в Україні» на здобуття наукового ступеня доктора
філософії, що підготовлена до захисту за спеціальністю 081 – право**

Актуальність теми дисертації. На сьогодні перед Україною постала реальна перспектива оптимізувати правоохоронну функцію Національної поліції із врахуванням європейських стандартів та вимог до забезпечення прав, свобод та основних інтересів громадян, особливо в умовах воєнного стану. Тому завданням дисертаційного дослідження є визначення напрямків професійного навчання, а також правового інструментарію забезпечення підготовки поліцейських з метою вироблення теоретичних та практичних пропозицій, спрямованих на обґрунтування необхідності перегляду існуючих на сьогодні термінів, правових інститутів та явищ.

Зазначене завдання є надзвичайно актуальним та практично корисним, оскільки дозволяє не лише обмінюватись власним досвідом, але й перейняти новітні методи професійного навчання та технології, опановувати найкращі зразки сучасних технічних, в тому числі спеціальних засобів комунікації, озброєння, підтримувати високий рівень підготовки та професіоналізму.

Актуальність теми підтверджується недостатністю сучасних наукових робіт, що присвячені професійному навчанню поліцейських в Україні, а також необхідністю забезпечення відповідної законодавчої регламентації, що в поєднанні з комплексним науковим аналізом даного питання обумовлює важливість та своєчасність даної роботи.

Професійне навчання працівників Національної поліції України відіграє важливу роль у реалізації функцій демократичної, соціальної, правової держави. Особам, що перебувають на службі в підрозділах Національної поліції, надаються владні повноваження, здійснюючи які вони представляють державу, а тому тільки відповідальне їх ставлення до виконання наданих повноважень забезпечує належну реалізацію поставлених завдань.

В дисертаційному дослідженні зазначено, що набуття особою правового статусу поліцейського, його подальше просування по службі, удосконалення знань і практичних навичок здійснюється в межах кадрового забезпечення функціонування цієї сфери суспільних відносин. Однією з основних частин такого забезпечення виступає професійна підготовка поліцейських, унаслідок чого органи й підрозділи Національної поліції отримують професійні та кваліфіковані кадри.

Сучасний стан правоохоронної діяльності Національної поліції України потребує розроблення та впровадження у життя рекомендацій щодо реформування та удосконалення діяльності підрозділів, зокрема їх нормативно-правової бази, організації взаємодії з іншими правоохоронними і державними органами, громадськими формуваннями, що обумовлює необхідність своєчасного проходження професійного навчання поліцейськими.

Проведений науковий аналіз дає змогу зробити висновок, що на сучасному етапі реформування поліцейської освіти найбільш доцільно використати зарубіжний досвід професійного навчання поліцейських таким чином: підвищити вимоги до кандидатів на службу в поліцію, забезпечивши їх ретельний відбір на професійне навчання враховуючи декілька критеріїв: стан фізичного здоров'я, морально-психологічну стійкість, відсутність проявів протиправної поведінки в минулому, детальну характеристику особистості з минулого місця роботи/навчання та проживання; особливості характеру тощо; переглянути підходи до вимог рівня фізичної підготовки

кандидатів на службу в поліції із запровадженням диференційованого підходу залежно від обраної спеціальності та можливістю перескладання вступних випробувань; переглянути підходи щодо строків професійного навчання в частині їх збільшення; визнати першочерговість й основоположність первинної професійної підготовки у навчанні поліцейських, зокрема переглянути її змістовне наповнення із визначенням строку проходження кожного етапу; спрямовувати спільні зусилля науково-педагогічних, педагогічних працівників і практичних працівників поліції на вдосконалення методології навчання та створення комфортних умов для здобуття освіти; підвищувати престиж професії поліцейського, також і завдяки перегляду грошового забезпечення та соціальних гарантій діючих працівників поліції; значно збільшити розмір фінансового забезпечення професійного навчання поліцейських у частині витрачання коштів на підготовку окремого поліцейського та ін.

Слід також вказати і на позитивні зрушення в цій сфері – активізацію роботи Міністерства внутрішніх справ України щодо розробки та прийняття відомчих нормативно-правових актів, завдяки чому відбувається поступове приведення законодавства України до вимог європейських стандартів.

Досліджено організацію забезпечення професійного навчання поліцейських в Україні та визначено суб'єктів, відповідальних за реалізацію окремих різновидів і напрямів професійного навчання поліцейських в Україні, а саме: заклади вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України; заклади професійної (професійно-технічної) освіти зі специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління Національної поліції; відділи професійного навчання управлінь кадрового забезпечення, тренінгові центри, а також інші структурні підрозділи Головних управлінь Національної поліції в областях України; міжнародні суб'єкти професійного навчання поліцейських: CEPOL, KMCC, ACREC тощо.

Надано авторське бачення сутності післядипломної освіти поліцейських й вказано на її значення, що полягає в гармонійному поєднанні складових компонентів (перепідготовки (спеціалізації), підвищенні кваліфікації та стажуванні), інтегрованому підході до навчання, який поєднує теоретичні знання та практичні навички, забезпечуючи їх застосування в реальних умовах, регулярному оновленні знань та навичок поліцейських відповідно до сучасних вимог та викликів, що стоять перед органами та підрозділами Національної поліції, особливо в умовах воєнного стану, можливості для поліцейських підвищувати свою кваліфікацію та адаптуватися до нових обов'язків і посад, наданні можливості поліцейському самореалізуватися, задовольнити власні потреби щодо професійного зростання та досягнення відповідного рівня професійної майстерності, можливості зміни спеціалізації в межах отриманої професії.

Високий ступінь обґрунтованості результатів дослідження зумовлений внутрішньо узгодженою структурою дисертаційної роботи. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, які об'єднують вісім підрозділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Повний обсяг дисертації становить 231 сторінку. Список використаних джерел містить 225 найменувань і займає 25 сторінок, додатки на 9 сторінках.

Мета дисертаційного дослідження полягає в тому, щоб на основі існуючих теоретичних положень та узагальненої практики з'ясувати зміст і визначити особливості професійного навчання поліцейських в Україні, в цілому, та в умовах дії правового режиму воєнного стану, зокрема, а також сформулювати на цій основі пропозиції та рекомендації, спрямовані на покращення правозастосування в цій сфері.

Характеристика змісту роботи. Архітектоніка дисертаційної роботи є логічною. У роботі автор послідовно викладає матеріал дослідження, переважно правильно співвідносячи загальні та конкретні питання, що дозволило йому сформулювати ряд цікавих ідей та пропозицій. Основний зміст роботи складається з трьох розділів, які об'єднують вісім підрозділів.

Перший розділ дисертації «Загальноправові основи професійного навчання поліцейських в Україні» складається із трьох підрозділів, які присвячено дослідженню нормативно-правових основ та принципів професійного навчання поліцейських в Україні, змісту та особливостей професійного навчання поліцейських в Україні як об'єкта адміністративно-правового дослідження, визначення сукупності та повноважень суб'єктів професійного навчання поліцейських в Україні.

Другий розділ дисертації «Різновиди професійного навчання поліцейських в Україні» складається із трьох підрозділів, які присвячено визначенню первинної професійної підготовки поліцейських та порядку її здійснення, виокремленню особливостей підготовки поліцейських у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, розкриття ролі і значення післядипломної освіти та службової підготовки поліцейських.

Третій розділ дисертації «Шляхи вдосконалення та забезпечення професійного навчання поліцейських в Україні» складається з двох підрозділів, які присвячено дослідженню зарубіжного досвіду професійного навчання поліцейських та можливості його використання в Україні, а також напрямам удосконалення адміністративного законодавства, що регламентує питання професійного навчання поліцейських.

Наукова новизна дисертації Голинської Л.О. обумовлена тим, що дисертаційна робота є одним з перших монографічних досліджень, в якому розкриваються особливості професійного навчання поліцейських шляхом аналізу діючого законодавства України і наукових трактувань вчених, визначається сутність та специфіка підготовки для різних підрозділів поліції, а також, опрацювавши описи практик зарубіжних країн, окреслюються можливості законодавчого та правозастосовного удосконалення даної діяльності. Низка положень та висновків, сформульованих у дисертації, становлять інтерес для юридичної науки та практики.

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що вони становлять як науково-теоретичний так і практичний інтерес, зокрема

можуть бути використані у: науково-дослідній сфері – як основа для подальшого розроблення теоретико-правових питань професійного навчання працівників Національної поліції України (акт впровадження в наукову діяльність Одеського державного університету внутрішніх справ від 09.05.2025 р.); освітньому процесі – в ході підготовки підручників і навчальних посібників з дисциплін «Поліцейська діяльність», «Тактико-спеціальна підготовка», «Домедична підготовка», «Особиста безпека поліцейського», які вже використовуються в ході проведення занять із зазначених дисциплін в Одеському державному університеті внутрішніх справ (акт впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес Одеського державного університету внутрішніх справ від 09.05.2025 р.); правозастосовній діяльності – з метою підвищення ефективності правоохоронної діяльності Національної поліції України.

Повнота викладення основних результатів дисертації в опублікованих наукових працях. Підсумки розроблення проблеми в цілому, окремих її аспектів, одержані узагальнення і висновки було оприлюднено на міжнародних та національних науково-практичних конференціях, семінарах та круглих столах: «Стан та перспективи розвитку адміністративного права України» (м. Одеса, 22 жовтня 2021 р.), «Інформаційно-ресурсне забезпечення освітнього процесу в умовах диджиталізації суспільства» (м. Київ, 10 листопада 2022 р.), «Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави» (м. Одеса, 31 жовтня 2022 р.), «Стан та перспективи розвитку адміністративного права України» (м. Одеса, 28 жовтня 2022 р.), «Сучасні стандарти підготовки з домедичної допомоги працівників правоохоронних органів, оперативно-рятувальних служб та військовослужбовців» (м. Одеса, 2 червня 2023 р.), «Стан та перспективи розвитку адміністративного права України» (м. Одеса, 22 жовтня 2023 р.), «Актуальні проблеми діяльності складових сектору безпеки і оборони України в умовах особливих правових режимів: поточний стан та шляхи вирішення» (м. Харків, 30 березня 2023 р.),

«Забезпечення стійкості у складних умовах» (Харків – Брістоль, 8 червня 2023 р.), «Модернізація підходів до підготовки наукових кадрів у галузі права» (м. Одеса, 2 січня – 12 лютого 2023 р.), «Роль юриспруденції у формуванні сучасного суспільства» (м. Київ, 8 жовтня 2024 р.) та ін.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації. Враховуючи вищевикладене необхідно зазначити, що дисертація містить окремі дискусійні положення, які потребують додаткової аргументації чи роз'яснення здобувачем під час захисту або можуть стати підґрунтям наукової дискусії, зокрема:

1. У підрозділі 1.3 «Суб'єкти професійного навчання поліцейських в Україні» автор визначає групи суб'єктів професійного навчання поліцейських: 1) загальнодержавні суб'єкти; 2) суб'єкти, відповідальні за формування та/або реалізацію державної політики у сфері здійснення професійного навчання поліцейських; 3) суб'єкти, відповідальні за реалізацію окремих різновидів і напрямів професійного навчання поліцейських в Україні; 4) міжнародні суб'єкти професійного навчання поліцейських. На наш погляд, є дискусійною пропозиція авторки щодо перепідпорядкування закладів вищої освіти зі специфічними умовами навчання, що належать до сфери управління МВС України до Національної поліції України (стор. 111), що вимагає додаткового обґрунтування у дослідженні.

2. У другому розділі «Різновиди професійного навчання поліцейських в Україні» розглянуто стандарти та порядок здійснення первинної професійної підготовки поліцейських, особливості підготовки поліцейських у закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання, роль і значення післядипломної освіти та службової підготовки поліцейських. Поза увагою авторки залишилося питання особливостей професійного навчання для різних підрозділів поліції, а саме: дільничних офіцерів поліції, ювенальної превенції, патрульної поліції, поліції особливого призначення, підрозділів дозвільної системи, міграційної поліції, водної поліції, поліції діалогу

(превентивної комунікації), поліції охорони публічного порядку та масових охоронних заходів, офіцерів Служби освітньої безпеки, поліцейських офіцерів громади та ін. Видається, що особливості професійного навчання для даних підрозділів доцільно було б повніше розкрити у межах другого розділу.

3. У підрозділі 3.2 «Напрями вдосконалення адміністративного законодавства, що регламентує питання професійного навчання поліцейських» поза увагою авторки залишилося питання визначення розрахунку ресурсів службової підготовки, зокрема кількості годин тактичної та фізичної підготовки, враховуючи важливість проведення даної підготовки в умовах воєнного стану в Україні та виконання бойових завдань поліцейськими.

4. Пропозиції і рекомендації дисертанта були б більш презентабельними, а висновки – переконливішими, якби дисертант виклав в додатках до дисертаційної роботи зміни до норм діючого законодавства, які регламентують професійне навчання працівників Національної поліції України.

Вказані зауваження мають дискусійний характер та не впливають на загальну позитивну оцінку роботи, аналіз змісту якої свідчить про самостійність, цілісність, обґрунтованість проведення дослідження, його актуальності і високого наукового рівня, суттєвого теоретичного значення.

Висновок щодо відповідності дисертації встановленим вимогам. Дисертація Голинської Людмили Олександрівни на тему «Правові та організаційні засади професійного навчання поліцейських в Україні» є завершеною кваліфікаційною працею, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності розв'язують конкретну наукову проблему, що має істотне значення для адміністративного права України. Зміст дисертації відповідає заявленій дисертанткою науковій спеціальності (081 «Право»), робота пройшла належну апробацію, порушень академічної доброчесності в ній не виявлено. Дисертація відповідає Вимогам до

оформлення дисертацій, затвердженим наказом МОН України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами), а її авторка – Голинська Людмила Олександрівна – на основі публічного захисту заслуговує на присудження їй ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 «Право».

Офіційний опонент:

Професор кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Львівського державного університету
внутрішніх справ
кандидат юридичних наук, професор

Данило ЙОСИФОВИЧ

Підпис засвідчую:

